

3"ח

1307

להגר"מ בעל שו"ת חלקת יעקב וצ"ל הדפיס בספרו מחמת שהיו בידו (וכעת נדפס גם בסוף ח"י למס' כתובות) ויותר לא רציתי לכתוב בזה אף לפלפול בעלמא, אבל דאי אין לייעץ לעשות כן מטעם שכתבתי, ואם אחד עשה כן הולך כשר אף לכהונה. אבל לזרוק ורע הבעל לגוף אשתו כשאומרים הרופאים שמה שלא מתעברת הוא מצד שבביאתו לא בא הזרע להרעם מצד איזה חולשה ממנו או מצד שיום שהאשה ראויה להריון הוא משונה שרק ביום העשירי וי"א לראיית דמי נדחתה ראויה אשה זו להריון ודאי יכולים לזרוק בבטנה ע"י רופאים ורע בעלה, ואם הצורך הוא משום שע"י ביאה לא בא הזרע לרעמה הרי היא טהורה ויוציא הזרע ע"י תשמיש וכשיגיש שיצא הזרע יוציא האבר מגופה לתוך כלי זכרית שיכין או שישמש בכיס סתום שליביש על אברו אם הכיס לא יקלקל הזרע, ואם הצורך הוא משום שזמן שראויה להריון הוא קודם שיכולה לטבול שאסור לבעלה יצטרך להוציא ע"י ההורד כדכתבתי בח"ב סימן י"ח.

ומש"כ כתר"ה עיקר החשש הוא שמא ישא אח את אחותו הא לא שייך בשל נכרים כדכתבתי בתשובתי.

ו.

שאינו יכול בזה"ל לגרש אשה בעל כרחא מפני שאינה רוצה לכסות שער

מה שהקשה כתר"ה על מה שכתבתי בח"א דאה"ע סימן קי"ד באשה שאינה רוצה לכסות שער בזה"ל שבעה"ר רוב נשים אף משומרי תורה מולולין בזה אינו יכול לגרשה בעל כורחה ולא לישא אחרת, אבל בעצם במדינותינו אף ביוראפ לסני נשים רבות לא היו מגרשין בעל כורחה לעוברת על דת וכדומה אף שישאין מצד דיני המדינה ועוד טעמים וכ"ש במדינתנו דאמריקא אין להתיר אף בעוברת על דת ברור לגרש בע"כ, אבל באינה מכסה שער בזה"ל אף לדינא אינו יכול לגרשה בע"כ ואין להפסידה כתובתה.

ז.

שתינוק הנשבע בין העכו"ם פסול לשדות

זה שכתבתי בח"א דאה"ע סימן פ"ב ענף י"א שבני הכופרים שהם כתינוק שנשבע בין העכ"ם שאף שצריך מעכו"ם לענין שמעלין פסול הוא לעדות הוא פשוט וברור דע"כ הא אינם שומרי תורה וגם הם כופרים בתורה שאף אם הוא באונס שלמדוהו אבותיו אינו יודע איסור להעיד שמה ושיש שווה

להתעבר, ממילא הוא מחוייב מצד מצות עונה שעליו בביתה שאפשר לפניה שהוא בתשמיש במזון, שגם זה עושה שלא נחשב ורע לבטלה דהרי הוא לצורך מצות עונה כדברתי באורך בכמה ראיות בספרי אגרות משה אה"ע ח"א סי' ס"ג עיי"ש, וגם יש הסוברים דנחשב דרך תשמיש, שלשני הטעמים ליכא במקום חשש סכנה האיסור כלל, ואין זה מענין דחור איסורין בשביל פ"ג, אבל באיסור סרוס שלא שייך להתיר אלא מצד פ"ג שדוחה כל איסורין לא שייך זה אלא כשיש מחלה באותן אברים ולא בשביל שיוכל לשמש אף שהוא לקיום מצות עונה דמצוה דעונה לא דחיא איסורין אף לא איסורין דרבנן, ואף כשיעשו הרופאים רק חפירות על הטופס נמי הוא ענין סרוס שאסור, וגם יש חשש איסור ורע לבטלה כיון דגססם מקום כניסת הזרע להרחם, ויש אולי לדונה כאשה שיש לה אוטם ברחם שאינה בסימן כ"ג סעי' ה'.

אבל בשביל חשש הסכנה יש להתיר להשתמש במזון ואם היה אמת כדברי הרופא שתהיה אסורה מצד הסכנה להתעבר כל ימיה תהיה מותרת כל ימיה שתהיה ראויה להתעבר להשתמש במזון דהוא במה שהאשה משימה בגופה הנקרא דאיפרעם בלע"ז, אבל אני חושב שהרופא מפריז על המדה במה שאומר שלעולם לא יתרפא הרחם בטוב, אבל מאחר שזה ודאי שאם לא יתרפא היטב הוא סכנה, וכיון שכבר יהיו ג' מקומות ברחם חתוכים צריך יותר זמן שיתרפאו המקומות וגם עצם הרחם שנחלש מתחתיכות ולא סגי בג' שנים כמתחלה שהיו רק ב' פעמים תהא מותרת בשש שנים להשתמש בהמזון ואחר שיעברו השש שנים אם עדיין תהא ראויה להתעבר לפי שנותיה צריך לשאול מעד רופא מומחה בענינים אלו ושיש לסמוך עליו אם גם הוא יאמר שעדיין איכא סכנה לפניה להתעבר תהיה מותרת בכל הזמן שראויה להתעבר וטוב שתשאלו אז עוד הפעם.

ידידו המברכו ברפואה שלימה ובכח"ט,

משה פיינשטיין

סימן לז

בענין סירוס אשה שסכנה לה להתעבר ואינה יכולה למנוע העיבור באופן אחר

י"ז כסלו תשל"ט

מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר דניאל לוי שליט"א.

הנה בדבר אשה שסכנה לה להתעבר באופן שמתרת לשמש במזון שתתירו רבותינו האחרונים וגם אני

להומרא בין לקולא שהרי היא ברשות הבעל ואין לך אין דעתו לחזור כזה, הוא דכתבתי באה"ע ח"ב סימן י"ב לענין פאה נכרית שאין הבעל יכול למחות ביד אשתו מלבוש פאה נכרית הוא משום שדין שלה הוא ולא שייך זה למנהג הבעל, וגם בפאה נכרית ליכא מנהג ברור כל כך מאחר שהוא כמעט בלא טעם כדכתבתי שם, ובאה"ע ח"א סימן נ"ט לענין גילוח השערות הוא ענין השייך להבעל דמקפיד ע"ז כמפורש במתני' דגזיר רף כ"ח ע"א לכן צריכה לנהוג כמותו וא"כ ל"ק כלום. ומאמר כתר"ה לא ראינו אולי יטריה כתר"ה וישלח מאמרו עוד הפעם.

והנני ידידו

משה פיינשטיין

סימן לג

אם מותר לסרס אשה שהרופאים אסרו לה הוליד מחמת שילדה ילדים ע"י נתוח דיוצא דופן

ו' אלול תשכ"ט.
לחכם אחר.

הנה בדבר אשתו תהיה ששני הילדים האחרונים הוצרכו להולידים ע"י נתוח (אפצרישאן) בתתיכה ברחם ועתה היא מתעברת וג"כ לפי דעת הרופאים יצטרכו לנתוח שיהיו כבר שלשה מקומות חתוכים ברחם שלדברי הרופאים תהיה אסורה להתעבר כל ימיה יותר שלכן מיעץ לעשות בזמן הלידה דולד זה סירוס גמור או רק לתפיר הטופס שדרך שם נכנס הזרע להרחם. לצי"ד סירוס אסור אף שהוא סרוס נקבה, דהיתר פקוח נפש לא שייך על זה דאין הכרח שיעסקו בתשמיש דאפשר להם לפרוש זה מזה, ואף שמתירין לשמש במזון אף שהוא איסור הוצאת זרע לבטלה שהוא איסור יותר חמור כשאיכא חשש סכנה להתעבר, ואיסור סרוס נקבה הא להרבה שיטות הוא אסור רק מדרבנן, ואף להגר"א באה"ע סימן ה' ס"ק כ"ה שהוא אסור מדאורייתא הוא רק איסור בעלמא מקרא דמשחחם ולא איסור לאו, וא"כ אף להגר"א הוא איסור קל מותרצא זרע לבטלה שאף שג"כ אין עליו מלקות הוא איסור חמור ביותר שאיכא בזה גם חיוב מיתה כאיתא בגדה דף י"ג ע"א, דמה שמתירין לשמש במזון אינו מהדין דפקוח נפש דוחה איסורין ולא שייך זה כיון שאפשר להם לפרוש ולא לשמש, אלא הוא משום דכיון שבשביל חשש סכנה אינה משועבדת לבעלה לתשמיש כזה שאפשר

לשמים בזה שאף אם יאמרו להם הא לא יאמינו להם ולא מובן לי מה שיקשה לכתרה"ה ע"ו.

ח.

אם מותר לטויל כהן הסוכות וע"ז יבטל ממצות סוכה
הוא דמסתפק כתר"ה לענין מה שכתבתי בח"א דאר"ה סימן צ"ג דלצאת לטויל ולתענוג בעלמא למקום שלא יהיה סוכה שאסור דל"ד זה להולכי דרכים אפילו לדבר הרשות שפטרין דהוא דוקא כשהוא לצורך שהיה יוצא מביתו אבל מה שהיה הולך מביתו לתענוג בעלמא אינו כלום מה שהיה יוצא מביתו בשביל זה, אם יש בזה חלוק בין א"י לחו"ל ולא כתב כתר"ה טעם לספקו דבלא טעם ודאי אין לחלק, אבל אולי כוונתו לאחד מחו"ל שבא על זמן קצר לא"י שכל טירחא הגדולה והוצאה הגדולה היתה בשביל שרוצה לראות כל א"י ואין לו ע"ז רק ימים מועטין שאולי אצלו הוא צורך ממש לא ענין טויל והנאה בעלמא שלא נפטר בשביל הגאון יותר לישן בבית ובחץ מבסוכה דראיית המקומות הוא לו צורך גדול, שלכן לזה מסתבר שמותר אם אינו יכול להיות עוד איזה ימים בשביל הטיול, והוא לאו דוקא א"י שיש אולי גם מצוה בזה אלא אף הנוסע למדינה אחרת שאיכא דברים שרוצין האינשי לראות יהיה רשאי אם לא יוכל להיות שם איזה ימים אחר הסוכות לראות זה. אבל לצאת לטויל ולתענוג היציאה לבד אסור כשלא יוכל לאכול ולישן בסוכה. וכן כשיש לו איזה ימים לטויל אחר הסוכות אינו רשאי אף בא"י לילך לראות במקום שלא יהיה סוכה כדכתבתי.

ט.

הושטת יד לאשה לנתינת שלום

בדבר להושיט יד לאשה כדרך הנותנים שלום בהפגשם ודאי הוא פשוט שאסור כדכתבתי באר"ה ח"א סימן קי"ג דהרי יש לו לחוש גם לדרך חבה והנאה, אבל כתבתי בח"א דאה"ע סוף סימן ג"ז לאחד שראה שיש גם יראי ה' שמקילין שיש לדון לכף זכות דסומכין ליתן כשהיא מושיטה להם שלא יעשה להו דרך חבה ותאוה, וגם שם כתבתי דלמעשה קשה לסמוך ע"ז. ומח"ב אה"ע סימן י"ד אינו רואה שום סתירה ממש שתתירי לילך באוטובוסים (באסעס) דשם ליכא כמעט לכולהו ענין חבה.

י.

עניינים שהבעל רשאי להקפיד שאשתו תנהג כמנהגו
הנה ברור כדכתבתי באר"ה ח"א סימן קנ"ח דאשה ויוצאה צריכה להחזיר רגליה

51